

Mladen Vilfan

SRPSKI ORMAR

Lutao sam po trgovačkim centrima tražeći ormar koji bi se uklapao u moju ideju povoljne kupovine. Ne trebam ništa luksuzno, samo smjestiti odijela koja ne nosim već dvadeset godina. Bio je tu i smoking kojeg sam prvi i zadnji put odjenuo u Londonu 2000. na svečanosti podjele nagrada na svjetskoj filatelističkoj izložbi. Očekivao sam, naravno, zlatnu medalju, a dobio brončanu, pa je to bila sasvim promašena investicija u kapitalizmu za početnike. U školi smo učili da je u kapitalizmu čovjek čovjeku vuk, a u komunizmu sasvim obratno. Ne sjećam se više o kojem bradonji se radilo. Marxu ili Engelsu. Jedan bez drugog nisu nikud išli, pravi jednojajčani blizanci. Drug Staljin nije imao bradu, nego samo upečatljive kavkaskе brkove. S njim smo se i tako ubrzo posvađali pa je brko umro od teškog stresa. Brko je bio čisti negativac. Istina, odmah nakon revolucije i on je bio blizanac s našim drugom Titom. Na svim transparentima je pisalo: „ Živio drug Tito, živio drug Staljin.“

Ormar se zvao Radulaška po tvornici, ne znam je li iz Valjeva ili iz Čačka. Reakcije su doma bile frapirajuće različite.

Kći Maja je bila oduševljena: - Kako poetično! Radulaška! Bravo, stari!

Deda Kamilo je jedva dočekaо da razveze bez konca i kraja: Radulaška, pa to je Žikin proizvod! On je bio direktor Radulaške i provodio je deset dana godišnje na Zagrebačkom velesajmu. Dolazio je sa zamjenicom Darom koja je imala dekolte k'o Sofija Loren. Dvaput me je tijekom velesajma vodio na janjetinu. Upitao bi me biram li Daru ili janječuu glavu. Drage volje sam mu prepustio janječuu glavu. Tutnuo bi mi na odlasku tri flaše čačanke. Ta šljiva bi i mrtve uskrsnula. Štampl po štamp, imao sam je sve do sljedećeg velesajma. Da se javim Žiki? Možda je još živ?

Sin Trpimir je mračno procijedio: - Sram te bilo, stari! Kupuješ srpsku robu. Pa oni su na nas 1991. slali tenkove i još su ih zasipali cvijećem!

Žena je promrmljala: - Nemaš ni dio za kravate i čarape, a ormar je boje gusjeg dreka? Možeš li to čudo vratiti nazad?

- Ne mogu. Platilo sam karticom na četiri rate. – rekao sam snuždeno.

Monteri su došli nakon tri tjedna, iako su u trgovini obećali da će doći za tri dana. Stariji ćelavac je pogledao malog čupavka i rekao: - Mali, najebali smo. Stranice su teške kao tuč, sve puno drvo, a imaju stotine šarafa. Sad su ovi šarafi skuplji od metaka za kalašnjikov. Kao da su proizveli tenk. S autoritetom je rekao: - Gazda, nećeš se izvući samo s jednim pivom po glavi stanovnika. Ako nemaš u frižideru četiri piva, trkni u Konzum. Samo pazi! Ja pijem samo žuju, a klinac karlovačko.

Posao su završili nakon pauze za ručak. Ćelavko se javio šefu. Saslušao je grmljavinu iz slušalice i prokomentirao klincu: - Ovaj seronja nikad nije držao šrafčiger u rukama. Završio

je tobožnji menadžerski fakultet u nekoj selendri gdje mu je čistačica Janja držala praktičnu nastavu objašnjavajući kako se školski toalet-papir može prodavati u pola cijene, ako mu je nabavna cijena nula. Imamo menadžera za svinje hraniti, a stolara ni za lijek! Mali, idemo na ćevape. Naradili smo se k'o konji!

Meni su u glavi zujale riječi „tenk“, „stotine šarafa, kao meci za kalašnjikov!“. Trpimir je, nasreću, u to vrijeme njegovao šefovu ženu, što se zvalo „ispomoć u kući“.

A onda je došao zagrebački potres. Prvi, pa drugi. Srpski ormar se tresao kao korejski malaričar. Dedina slika u domobranskoj uniformi pala je na pod i stakla je bilo po cijeloj sobi.

Deda Kamilo je i dalje mirno hrkao i tek kod drugog je digao glavu i upitao:

- Sine, pogledaj u kredenc ima li još malo Žikine čačanke? Štiti me od korone. Kažeš da je sliku odnio vrag? A da vratiš onu u partizanskoj uniformi, koju smo skinuli 1991.? Ipak sam zbog nje dobio boračku penziju.

Kad se sin vratio s ispomoći šefovoj ženi, zajedno smo ormar vratili na mjesto. Sin me pogledao i rekao: - Što sam ti govorio? Sad sam sjebao leđa i platit ćeš mi deset masaža. Kupiš srpsko govno, a ono te skoro dođe glave. Dokrajčit će te srpski ormar!

Deda mi se nasmiješio i rekao: - Sine moj, imaš sada ponovo u Konzumu čačansku šljivu. Ima je i u dvolitrenim flašama. E, pa kupi jednu i guraj srpski ormar u moju sobu.

Deda nas je napustio baš na pravoslavni Božić, nakon banovinskog potresa. U smrtovnici je pisalo da je umro od korone. Doktori nisu mogli zaobići činjenicu da su ga dopremili s polomljenim rebri i desnom nogom. Deda je, istina, dosta mirisao po čačanskoj šljivovici, ali ta činjenica nije ušla u smrtovnicu. Svi starci ovih mjeseci i tako umiru od korone.

Nakon karmina sastalo se obiteljsko vijeće da odluči što raditi s ormarom - ubojicom. Maja je rekla da bi njezin dečko Damir mogao nešto progurati u Muzej suvremene umjetnosti, jer mu se tamo već vrti instalacija od šibica koje vise na crnom koncu. Nazvana je „Svemirci su svuda oko nas“.

Trpimir je rekao da će izvidjeti mogućnost da se traži odšteta od Srbije. Moramo samo pažljivo sročiti, jer mu se učinilo da je deda krenuo spašavati flašu čačanke, a ne živu glavu. To bi moglo ugroziti odštetni zahtjev.

Žena je rekla da se ona ne bu štela mešati, ali da u njenu kuću neće ući više ništa boje gusjeg dreka.

I tako je na meni, glavi kuće, kao uvijek, ostala sva težina odluke. Još je nisam donio. Jedino sam moj londonski smoking zajedno s lakiranim cipelama poklonio dramskom kazalištu Gavella.